

Aynadan
Geçen Kız

1. KİTAP

CHRISTELLE DABOS

Kış Nişanlıları

1. KİTAP

Fransızca aslından çeviren

S. İpek Ortaer Montanari

KESİT

Başlangıçta, birdik.

Ancak Tanrı bundan tatmin olmayarak bizi uygunsuz bir şekilde yargıladı, böylece Tanrı bizi bölmeye başladı. En başta Tanrı bizimle pek eğleniyordu; sonra bıraktı ve bizi unuttu. Tanrı'nın bu kayıtsızlığı öylesine acımasız olabiliyordu ki beni korkutuyordu. Tanrı yumuşak olmayı da biliyordu ve onu, hiç kimseyi sevmediğim kadar sevdim.

Tanrı'nın, benim ve diğerlerinin, hepimizin şu lanet kitap olmadan bir şekilde mutlu yaşayabileceğimize inanıyordum. Midemi bulandırıyor. Beni ona bağlayan bağın, olabilecek en iğrenç şekilde gerçekleştiğini biliyordum ama bu dehşet daha sonra geldi, çok daha sonra. Hemen anlayamadım, çok cahildim.

Evet, Tanrı'yı seviyordum ama incir çekirdeğini doldurmayacak bir şey için açtığı şu kitaptan nefret ediyordum. O, Tanrı, bundan inanılmaz zevk alıyordu. Tanrı mutlu olduğunda yazardı. Tanrı sinirlendiğinde yazardı. Derken bir gün, kendini pek keyifsiz hisseden Tanrı korkunç bir saçmalık yaptı.

Tanrı dünyayı paramparça etti.

Nişanlılar

Arşivci

Genellikle, eski evlerin ruhu olduğu söylenir. Nesnelere canlandırdığı kemer Anima'da ise eski evler, özellikle korkunç bir kişilik geliştirme eğilimindedirler.

Örneğin Aile Arşivleri binası hep keyifsizdi. Memnuniyetsizliğini ifade etmek için günlerini çatırdatarak, gıcırdayarak, sallanarak ve üfleterek geçiriyordu. Yazın tam kapatılmamış kapıları çarptırarak hava akımlarını sevmiyordu. Sonbaharda oluşunu tıkayan yağmurları sevmiyordu. Kışın duvarlarını kabartan nemi sevmiyordu. Her ilkbaharda avlusunu istila etmek için geri gelen kötü otları sevmiyordu.

Ama hepsinden önemlisi Arşiv binası, çalışma saatlerine uymayan ziyaretçileri sevmiyordu.

Kuşkusuz, o eylülde tan ağarırken her zamankinden çok daha şiddetli çatırdaması, gıcırdaması, sallanması ve üflemesi bundandı. Arşivlere bakmak için fazlasıyla erken bir saatte birinin geldiğini hissetmişti. Üstelik bu ziyaretçi, saygıdeğer ziyaretçilerin yaptığı gibi giriş kapısının önünde, basamaklı sekide de durmamıştı. Hayır, Arşiv'in vestiyerini kullanarak doğrudan, bir hırsız gibi içeri dalmıştı.

Aynalı bir dolabın tam ortasında bir burun gitgide büyüyordu.

Burun ilerliyordu. Hemen ardından onu gözlük, belce, alın, ağız, çene, yanaklar, gözler, saç, boyun ve kulaklar takip etti. Bu

* Yazarın bu kemer için seçtiği "anima" sözcüğü özünde "ruh"la ilişkili. Anima'da yaşayanlara "Animalı" (Animist) diyoruz, bir başka deyişle "ruh katanlar" çünkü evrenin ve tüm doğal nesnelere bir ruhu olduğuna inanıyorlar, gerekirse nesnelere kendileri ruh üflüyorlar – çn

yüz, omuzlarına kadar aynanın ortasında asılı kalınca önce sağa sonra sola baktı. Biraz daha aşağıdan bu kez bükülü bir diz göründü; derken bütün bir beden, bir küvetten çıkıyormuşçasına aynalı dolaptan ayrıştı. Aynadan çıktığında silüet eski bir manto, gri gözlük ve üç renkli, uzun atkıdan ibaret bir bedendi artık.

Bu yoğunluk Ophélie'ydi.

Vestiyerde, Arşiv kurallarını çiğneyerek içeri izinsiz giren bu kıza öfkelenen tüm dolaplar onu protesto ediyorlardı. Mobilyalar menteşelerini gıcırdatıyor, ayaklarını pat pat vuruyorlardı. Askılar, saldırgan bir ruh onları birbirine bastırıyormuşçasına gürültüyle şingirdiyordu.

Bu öfke gösterisi Ophélie'yi hiç korkutmamıştı. Arşiv'in alın-ganlığına alıştı. "Biraz sakin," diye mırıldandı. "Sakin..." Mobilyalar hemen sakinleşti, askılar sustu. Arşiv binası onu tanıdı.

Ophélie vestiyerden çıkıp kapıyı da arkasından kapattı. Pano-da şöyle yazıyordu:

DİKKAT: SOĞUK ODALAR
ÜZERİNİZE CEKET ALINIZ

Elleri ceplerinde, uzun atkısı arkasından sarkan Ophélie üzerinde *doğum kayıtları, ölüm kayıtları, akrabalıktan ret kayıtları* vb. etiketler bulunan bir dizi dosya dolabının yanından geçti. Danışma salonunun kapısını yavaşça itti. İçerisi bomboştu. Ahşap panjurlar kapalıydı ama aralarından içeri sızan az biraz gün ışığı, bir dizi yazı masasını hafifçe aydınlatıyordu. Bahçede öten bir karatavuksa bu manzarayı daha da aydınlık kılıyordu. Arşiv o kadar soğuktu ki insanın bütün pencereleri açıp dışarıdaki ılık havayı içeriye doldurması geliyordu.

Ophélie bir an için eşikte hareketsiz durdu. Gün doğumuyla birlikte parkenin üzerinde yavaşça kaymaya başlayan güneş ışınlarına baktı. Eski mobilyaların ve soğuk kâğıdın kokusunu derin derin soludu.

Ophélie çocukluğunu dolduran bu kokuyu çok geçmeden artık hissetmeyecekti.

Ağır adımlarla arşivcinin odasına doğru ilerledi. Bu özel daire, basit bir perdeyle korunuyordu. Sabahın bu erken saatine rağmen içeriği yoğun bir kahve kokusu kaplamıştı bile. Ophélie içeri girdiğini bildirmek üzere atkısına doğru öksürdü ancak eski bir opera parçası sesini bastırdı. Bunun üzerine perdeyi açıp içeri girdi. Arşivciyi uzakta aramasına gerek yoktu; bu oda hem bürosunun mutfağı, hem salonu, hem odası hem de *okuma* odasıydı. Arşivci gazeteye gömülmüş, yatağının üzerine oturuyordu.

Karmakarışık kır saçlarıyla yaşlı bir adamdı bu. Kaşının altına, gözünü kocaman gösteren bir lup* sıkıştırmıştı. Ceketinin altında ütüsüz beyaz bir gömlek vardı ve eldiven takıyordu.

Ophélie bir kez daha öksürdü, ama adam fonograf yüzünden onu işitmedi. Okuduğuna kendini kaptırmıştı, ağır aksak söylediği araya da ona eşlik ediyordu. Dahası, kahve makinesinin homurtusu, tavanın cızırtısı ve Arşiv binasının diğer tüm olağan, alçak sesleri de eksik olmuyordu.

Ophélie bu meskene hâkim özel atmosferi içine çekti: Yaşlı adamın detone sesi; doğan günün perdelerin arasından süzülüp gelen aydınlığı; dikkatle çevrilen sayfaların hışırtısı; kahve kokusu ve hepsinden bir derece daha ağır basan, gaz lambasının naftalin kokusu. Odanın bir köşesinde iki görünmez oyuncu çarpışıyormuşçasına taşları kendi kendine yer değiştiren bir satranç tahtası vardı. Bu, Ophélie'nin özellikle hiçbir şeye dokunmaya yanaşmamasına, nesnelere oldukları gibi bırakmasına, dönmek istemesine ve bu alışlagelmiş manzarayı bozmaktan korkmasına neden oldu.

Yine de bu tatlılığı kırmayı başarması gerekliydi. Yatağa yaklaşıp arşivcinin omzuna hafifçe dokundu.

“Tanrı aşkına!” diye bağırdı, bütünüyle yerinden sıçrayan adam. “İnsanlara böyle dokunmadan önce haber etsen olmaz mı?”

“Denedim,” dedi Ophélie özür dileyen bir tonda.

* Kuyumcu ya da saatçilerin kaşlarıyla sıkıştırarak kullandıkları bir tür büyüteç. -çn

Halının üzerine yuvarlanan lupu alıp adama geri verdi. Ardından da onu baştan aşağı saran mantosunu çıkardı; ucu yokmuş gibi gelen atkısını çözdü ve hepsini bir sandalyenin arkasına koydu. Böylece geriye sadece gevşek bağlanmış ağır, kahverengi bukeleri, dörtgen çerçeveli gözlüğü ve yaşlı bir kadında daha uygun duracak makyajıyla ufak tefek bir beden kaldı.

“Beni hâlâ vestiyer olarak kullanıyorsun demek, öyle mi?” diye homurdandı, bir yandan da yeniyle lupunu silen arşivci. “Ah şu uygunsuz saatlerde aynalardan geçme takıntısı! Viranemin beklenmedik ziyaretlere alerjik olduğunu biliyorsun. Günün birinde kafana bir kalas yediğinde buna sen aranmış olacaksın.”

Buruk sesi, kulaklarına kadar uzayan görkemli bıyığının iki ucunu titretti. Güç bela yataktan kalkıp Anima’da artık ondan başka kimsenin konuşmadığı bir şiveyle mırıldanarak kahve demliğinin kulbunu tuttu. Yaşlı adam, arşivleri düzenleme gücüyle tamamen geçmişte yaşıyordu. Az önce okuduğu gazete bile en az yarım asırlıktı.

“Bir kahveye ne dersin kızım?”

Arşivci pek sosyal bir adam değildi ama ne zaman o anda yaptığı gibi gözlerini Ophélie’ye dikse, elma şarabı gibi ışıdardı. Bu küçük yeğenine her zaman zaafı vardı; şüphesiz bu, bütün aile içinde kendisine en fazla benzeyen kişi olmasından kaynaklıydı. Onun kadar modası geçmiş, onun kadar yalnız ve onun kadar mesafeliydi.

Ophélie başıyla evet işareti yaptı. Orada, o anda konuşacak hâli yoktu.

Büyükamca ikisine de buharı tüten birer fincan kahve doldurdu. “Dün akşam annenle kısa bir telefon görüşmesi yaptım,” diye geveledi bıyıkları arasından. “O kadar heyecanlıydı ki, söylediği lakırdıların yarısını çıkaramadım. Ama önemli değil, asıl söylemek istediğini anladım; sonunda mercimeği fırına vereceksin diyebiliriz.”

Ophélie tek kelime etmeden söylenene razı oldu. Büyükamca hemen kalın kaşlarını çattı. “Boynunu bükme lütfen. Annen sana iyi bir adam buldu, artık diyecek bir şey yok.”

Fincanını uzatıp somyanın tüm yaylarını gıcırdatarak ağır ağır yatağına tekrar oturdu. “Poponu yerleştir bakalım. Vaftiz babadan vaftiz evlada, açık açık konuşmamız gerek.”

Ophélie yatağın yanına bir sandalye çekti. Büyükamcasına ve onun gerçekdışı bir hisle yanıyormuş gibi görünen bıyıklarına dik dik baktı. Baktığı adamın içinde, gözünün önünde hayatından bir sayfa yırtılıp atılmış da bunun üzerine düşünüyormuş gibi hissetti.

“Bana neden böyle gözlerini diktiğini pek anlayamasam da, bu kez, *hayır*,” dedi. “Çökük omuzların, kasvetli gözlüğün, taşlar gibi mutsuz iç çekişlerin, hepsini dolaba kaldır.” İkisi de çalı gibi ak tüylerle kaplı başparmağıyla işaretparmağını salladı. “Zaten iki kuzenini reddettin! Karabiber değirmeni kadar çirkin ve lazımlık kadar kabaydılar, sana hak veriyorum ancak her reddedışte ailene hakaret etmiş oluyorsun. Daha da kötüsü, söz kesme işlerinin baltalanmasında ben de senin suç ortağın durumuna düşüyorum.” Bıyıkları arasından nefes verdi. “Seni, doğuran benmişim gibi iyi tanıyorum. Uysaldan çok uzlaşmacı bir karakterin var, bir sözcüğün diğerinden baskın çıkmaz, hiç kapris yapmazsın ama iş damada geldi mi, örsten beter oluyorsun! Bu arada, ister hoşlan ister hoşlanma, bu adam seninle yaşıt. Kendine çekidüzen vermezsen aileden atılacaksın ve ben de böyle olsun istemiyorum.”

Burnunu kahve fincanına gömmüş Ophélie, söz alıp konuşması için o büyük ânın gelip çattığına karar verdi. “Endişelenmenize gerek yok amcacığım. Sizden bu evliliğe karşı çıkmanızı istemeye gelmedim.”

Tam da bu sırada, fonografin iğnesi takılıp kaldı. Sopranonun tekrarlayıp duran yankılı sesi tüm odayı oldurdu: “Eğer ben... Eğer ben... Eğer ben... Eğer ben...”

Büyükamca iğneyi takıldığı yerden kurtarmak için ayaklanmadı bile. Fazlasıyla afallamıştı. “Ne diyorsun sen? Araya girmemi istemiyor musun?”

“Hayır. Bugün sizden tek ricam var, arşivlere girmek istiyorum.”
“Benim arşivlerime mi?”

“Evet, bugün.”

“Eğer ben... Eğer ben... Eğer ben... Eğer ben...” diye kekeliyor-
du plak. Büyükamca parmaklarıyla bıyıklarını çekiştirirken bir
yandan da kuşkuyla bir kaşını kaldırdı.

“Annene karşı seni savunmamı beklemiyorsun, değil mi?”

“Hiçbir işe yaramaz.”

“Babanın belini bükmemi de mi istemiyorsun?”

“Benim için seçilen adamla evleneceğim. İşte bu kadar açık.”

Fonografin iğnesi yerinden sıçrayıverdi ve zaferle bağırان
sopranoyu takip etti: “Eğer seni seversem, gardını al!”

Ophélie gözlüğünü yukarı doğru itip gözlerini kırpmadan
vaftiz babasının bakışlarına meydan okudu. Ophélie'nin gözleri
ne kadar kahverengiyse adamın gözleri de o kadar altuniydi.

“Hele şükür!” diye nefes verdi rahatlayan yaşlı adam. “Bu sözcüklerin ağzından çıkmasına izin vermeyeceğini düşündüğümü itiraf etmeliyim. Genç adam hoşuna gitmiş olmalı. Ağzından baklayı çıkar da söyle bakalım, kim şu adam?!”

Ophélie fincanları temizlemek için sandalyesinden kalktı. Bardakları şöyle bir sudan geçirmek istemişti sadece ama lavabo ağzına kadar kirli bulaşık doluydu. Normalde Ophélie temizlik yapmayı sevmezdi ama o sabah eldivenlerini çıkardı, kollarını sıvadı ve bulaşıkları yıkadı.

“Tanıdığınız biri değil,” dedi sonunda. Mırıldandığı sözcükler akan suda boğulup gitmişti. Büyükamca fonografı kapatıp lavabonun yanına geldi.

“Seni duydum, kızım.”

Ophélie bir an için musluğu kapattı. Alçak ve zor anlaşılan bir ses tonu olduğundan söylediklerini çoğunlukla tekrar etmesi gerekirdi.

“Tanıdığınız biri değil.”

“Kiminle konuştuğunu unutuyorsun!” diyerek dudak büktü, kollarını kavuşturan büyükamca. “Burnumu arşivden çıkaramayabilirim ama soyağaçlarını kimsenin bilmediği kadar iyi bilirim. Vadiden Büyük Göllere kadar varlığından haberdar olmadığım tek bir uzak kuzenin yoktur.”

“Tanımıyorsunuz,” diyerek üsteledi Ophélie.

Boş boş bakarak elindeki süngerle bir tabağı ovalamaya başladı. Bulaşık eldiveni takmadan tüm bu tabaklara dokunmak, istemese de zamanda geri gitmesine neden oluyordu. Büyükamcasının bu tabakları aldığından beri içinde yediği her şeyi en küçük ayrıntısına kadar anlatabilirdi. Ophélie genellikle, iyi bir ustanın yapacağı üzere, kendi eldivenlerini takmadan başkalarının nesnelere eline almazdı ama büyükamcası ona bu dairede *okumayı* öğretmişti. Parmağının ucundaki her kap kacağı şahsen tanıyordu.

“Bu adam aileden değil,” dedi sonunda. “Kutup’tan geliyor.”

Kanalizasyondan yükselen hırıltıları saymazsak, bu sözcükleri uzun bir sessizlik takip etti. Ophélie ellerini elbisesine silip dikdörtgen gözlüğü üzerinden vaftiz babasına baktı. Adam aniden kendi ağırlığı altında sıkışıp kalmıştı, omuzlarına yirmi yıl daha çökmüş gibiydi. Bıyıkları yarıya indirilmiş bayraklar gibi düşmüştü.

“Ne bu saçmalık?” diye soludu hissiz bir sesle.

“Ben de annemin ‘iyi bir aday’ demesinden daha fazlasını bilmiyorum,” dedi yavaşça Ophélie. “Adını bilmiyorum, tipini de görmedim.”

Büyükamca gidip yastıkların birinin altından enfiye kutusunu aldı, her bir burun deliğine bir tutam tütün doldurup bir mendile hapşırıldı. Zihnini temizlemek için bu yöntemi kullanırdı. “Bunda bir hata olmalı...”

“Ben de böyle olduğuna inanmak istiyorum, amcacığım, ama ortada hata yok gibi.”

Ophélie’nin elinden kayan bir tabak lavabonun içinde ikiye parçalandı. Parçaları büyükamcasına uzattı; adam iki parçayı birbirine bastırınca çok geçmeden tabak tekrar birleşti. Tabağı bulaşıklığa koydu.

Büyükamca önemli bir Animalıydı. Önüne ne gelirse elleriyle onarabilirdi ve en beklenmedik nesnelere bile enik gibi ona itaat ederdi.

“Kesinlikle bir hata olmalı,” dedi. “Arşivcilik hayatım boyunca

doğaya böylesine aykırı bir karışımı hiç işitmedim. Animalılar bu yabancılarla ne kadar az etkileşime girerse o kadar iyi olur. Nokta.”

“Yine de bu düğün gerçekleşecek,” diye mırıldandı Ophélie, bulaşıkları yıkamaya kaldığı yerden devam ederken.

“Ama annenler sana ne enjekte ettiler?” diye haykırdı büyükamca, korkuyla. “Bütün kemerler arasında en kötü üne sahip olmak konusunda Kutup başı çekiyor. Kafanızı karıştırmaya yetecek güçleri var! Gerçek bir aile bile değiller, kendi aralarında bölünüp giden bir güruh! Haklarında anlatılan her şeyi biliyor musun?”

Ophélie bir tabak daha kırdı. Büyükamca öfkelenmişinden söylediklerinin Ophélie üzerindeki etkisini algılayamıyordu. Zaten işi her türlü zordu: Ophélie'nin ay gibi bir yüzü vardı, hisleri nadiren su yüzüne çıkardı.

“Hayır,” dedi sadece. “Haklarında ne anlatıldığını bilmiyorum ve bununla ilgilenmiyorum. Ciddi bir belgeye ihtiyacım var. Bu yüzden, az önce söylediğim üzere, tek arzum arşive giriş izni.”

Büyükamca kırılan ikinci tabağı da birleştirip bulaşıklığa koydu. Oda çatırdamaya, kırışlar gıcırdamaya başladı; Arşivcinin kötü ruh hâli bütün binayı etkiliyordu.

“Artık seni tanıyıyorum! Kuzenlerine bir dolu naz yaptığın hâlde şimdi kalkmış seni bir barbarla yatağa bağlamalarına ses etmiyorsun!”

Ophélie bir elinde sünger, diğer elinde fincan öylece donup kaldı, gözlerini kapattı. Gözkapaklarının ardındaki karanlığa dalıp dipten kendine baktı.

Ses etmemek mi? Ses etmemek için bir durumu kabul etmek gerekirdi ve bir durumu kabul etmek için de bu işin nedenini nasılını bilmek gerekirdi. Ophélie hiç ama hiçbir şey anlamıyordu. Birkaç saat öncesine dek nişanlanacağını bile bilmiyordu. Bir uçuruma doğru ilerliyormuş, artık hiçbir şeye ait değilmiş gibi hissetmişti. Geleceğe doğru bir şeyler düşünmeye kalktığı anda bilinmezlik göz alabildiğine uzayıp gidiyordu. Afallamak, kuş-

kuculuk, baş dönmesi, evet, tıpkı tedavisi olmayan bir hastalık teşhisi konmuş hasta gibi bunları hissediyordu. Ama ses etmiyor değildi.

“Hayır, gerçekten bu karmaşayı hayal bile edemiyorum,” diyerek sözlerine devam etti büyükamca. “Hem sonra şu yabancı bu tarafa ne yapmaya gelecek? Bundan ne çıkarı var? Kusura bakma, kızım, ama soyağacımızdaki en avantajlı yaprak olduğunu söyleyemeyeceğim. Şöyle diyeyim, müzeliksin ama kuyumculara layık değilsin!”

Ophélie'nin elindeki fincan düştü. Bunda kötü niyet ya da duygusallık yoktu, sakarlığı patolojikti. Nesnelere sürekli olarak parmaklarının arasından kayıp gidiyordu. Büyükamca bu duruma alıştı, o kıldıkça hepsini tamir ediyordu.

“Sanırım tam anlayamadınız,” dedi Ophélie, resmi ve tane tane konuşarak. “Adam gelip Anima'da yaşamayacak, benim onun peşinden Kutup'a gitmem gerekiyor.”

Bu kez büyükamca bulaşıklığa dizmekte olduğu parçayı düşürüp kırdı. Eski şiveyle bir küfür savurdu.

Odanın penceresinden içeriye artık tam anlamıyla ışık giriyordu. Saf bir su gibi havayı berraklaştırıp karyolanın, bir sürah kapağının ve fonograf borusunun üzerine küçük kıvılcımlar düşürüyordu. Ophélie bütün bu güneşin burada ne yaptığını anlayamıyordu. Bu konuşmanın ortasında tuhaf kaçıyor. Artık kendisinin de gerçekten inanmadığı o uzak, o gerçekdışı Kutup karlarını eritiyordu.

Gözlüğünü çıkardı, önlüğüyle hızlı hızlı sildi; sonra farkında olmadan yaptığı bu hareket olayı daha net görmesini sağlayacakmışçasına tekrar burnunun üzerine yerleştirdi. Çıkarılır çıkarılmaz tamamen şeffaflaşan camlar hızla tekrar gri renge bürünmüştü. Bu eski gözlük Ophélie'nin uzantısıydı. Ruh hâline göre renk değiştiriyordu.

“Annemin en önemli şeyi size söylemeyi unuttuğunu fark ediyorum. Duayenler beni bu adamla nişanladı. Şu an için evlilik sözleşmesinin ayrıntıları hakkında sadece onlara bilgi veriliyor.”

“Duayenler mi?” dedi büyükamca hıçkırarak.

Suratı allak bullak olmuştu, bütün kırışıklıkları ortaya çıkmıştı. Sonunda küçük yeğenin neye bulaştığını fark etmişti.

“Diplomatik bir evlilik,” diye nefes verdi hissiz bir sesle. “Zavallım...” Burnuna tekrar iki tutam tütün sokup öylesine büyük bir güçle hapşırıldı ki yerinden çıkan dişlerini geri takmak zorunda kaldı. “Zavallı yavrum, işin içine Duayenler girdiyse artık başvurulabilecek güvenilir bir yer kalmadı demektir. Ama neden?” diye kendi kendine konuştu bıyığını titreterek. “Neden sen? Neden orası?”

Ophélie muslukta ellerini yıkayıp tekrar eldivenlerini taktı. Bugünlük yeterince tabak çanak kırmıştı.

“Bu adamın ailesi, evliliği ayarlamak için doğrudan Duayenlerle iletişime geçmiş görünüyor. Adamı neden bir başkasına değil de bana yönlendirdikleri konusunda hiçbir fikrim yok. Bir yanlışlık olduğunu düşünüyorum, gerçekten.”

“Peki ya annen?”

“O memnun,” diye fısıldadı Ophélie acı acı. “Bana varlıklı bir eş bulduklarını söylediler, bu onun umduğundan çok daha fazlası.” Saçlarının ve gözlüğünün gölge ettiği dudaklarını sıktı. “Bu teklifi geri çevirmek benim gücümü aşıyor. Görev ve şeref beni zorunlu tuttuğu biçimde oraya kadar müstakbel eşimin peşinden gideceğim. Ama işler bu kadarla kalacak,” dedi kararlı bir hareketle eldivenlerini çekerek, “bu evlilik nihayete varmayacak bile.”

Büyükamca ona acıyarak baktı.

“Hayır, kızım, hayır, unut bunu. Kendine bak... Ancak bir tabure kadar uzunsun ama ağırlığın bir minder kadar ediyor... Aklından geçen ne olduğu çok da önemli değil, kendi iradeni kocanın iradesiyle asla karşı karşıya getirmemeni tavsiye ederim. Yoksa orada kemiklerini kırdırırısın.”

Ophélie tablayı tekrar harekete geçirmek için fonografin kolunu çevirip iğneyi de plağın ilk çizgilerinden birinin üzerine beceriksizce yerleştirdi. Kısa arya odada tekrar yankılanmaya başladı.

Ellerini arkasına kavuşturmuş, dalgın dalgın plağa bakıyor, artık hiçbir şey söylemiyordu.

Ophélie böyleydi. Herhangi bir kızın ağlayacağı, inleyeceği, bağıracağı, yalvaracağı durumlarda o genellikle sessizliğini korumaktan mutlu oluyordu. Kız ve oğlan kuzenleri onun biraz bön olduğunu söyleyerek eğleniyorlardı.

“Dinle,” diye geveledi büyükamca iyi tıraş edilmemiş boyunu kaşırken. “Durumu çok da dramatikleştirmeye gerek yok. Daha önce seninle bu aile hakkında konuşurken muhtemelen sınırı aşmışımdır. Kimbilir? Belki de şu adam senin hoşuna gider.”

Ophélie dikkatle büyükamcasına baktı. Yoğun güneş ışığı yüzündeki her bir çizgiyi vurgulayıp her kırışıklığı oyuklaştırıyor gibiydi. Aniden, bir yürek sancısıyla her zaman için bir kaya gibi sağlam ve zamanın akışına duyarsız olduğuna inandığı bu adamın bugün yorgun bir ihtiyar olduğunu fark ediverdi. İstemese de onu daha da yaşlandırmıştı.

Kendini gülümsemeye zorladı. “İşte bu yüzden iyi belgelere ihtiyacım var.”

Büyükamcanın gözleri ışıltısının birazını geri kazandı. “Mantonu giy kızım, aşağıya iniyoruz!”

Kırılma

Büyükamca, idare lambalarının pek aydınlatamadığı bir merdivenin ağzından içeri girip gözden kayboldu. Elleri mantosunun ceplerinde, burnunu atkısına gömen Ophélie de onun ardından aşağıya indi. Basamakları indikçe sıcaklık da gitgide azalüyordu. Gözlerine hâlâ gün ışığı doluyordu; bu yüzden de gerçekten karanlık ve buz gibi bir suya gömülüyormuş gibi geliyordu.

Büyükamcanın sesi duvarlarda yankılanınca yerinde sıçradı: “Senin gideceğin fikrini aklım almıyor. Kutup, gerçekten de dünyanın öteki ucu!”

Büyükamca, Ophélie’ye doğru dönmek için merdivende durdu. Kızın gözleri loş ışığa henüz alışmadığından dosdoğru amcasına çarpıverdi. “Hem aynadan geçme konusunda oldukça yeteneklisin. Kutup’tan buraya sık sık küçük ziyaretler gerçekleştiremez misin?”

“Bu konuda yeteneksizim, amcacığım. Aynadan geçişler sadece kısa mesafelerde işe yarıyor. İki kemer arasındaki boşluğu aşmayı düşünmek boşuna.”

Büyükamca eski şiveyle küfredip merdivenden inmeye devam etti. Ophélie, amcasının inandığı kadar yetenekli olmadığı için kendini suçlu hissetti. “Sık sık sizi görmeye gelmeye çalışacağım,” diyerek alçak sesle söz verdi.

“Tam olarak ne zaman yola çıkıyorsun?”

“Duayenlerin dediklerine inanılırsa aralıkta.”

Büyükamca tekrar küfretti. Ophélie, konuştuğu şiveden hiçbir şey anlamadığına seviniyordu.

“Peki, müzede senin yerini kim alacak?” diye homurdandı adam. “Eski zamanlardan kalanlar konusunda senin yaptığın birlikçiliği yapabilecek ikinci biri yok!”

Ophélie bu soruya verecek hiçbir yanıt bulamadı. Ailesinden kopartılması zaten kendi içinde üzücüydü ama kendini tamamen kendi gibi hissettiği tek yer olan müzesinden kopartılmak, kimliğini kaybetmesi demekti. Ophélie sadece *okuma* konusunda iyiydi. Bunu da elinden alırlarsa geriye sadece sakar biri kalıyordu. Ne evi çekip çevirmeyi, ne nasıl sohbet edileceğini ne de kendini yaralamadan ev işi yapmayı bilirdi.

“O kadar da eşi benzeri bulunmaz değilmişim demek ki,” diye mırıldandı atkısının ardından.

Zeminin altındaki ilk kata geldiklerinde büyükamca gündelik eldivenini temiz eldivenle değiştirdi. Elektrikli idare lambalarının ışığında, kuşaktan kuşağa bodrumların soğuk tonozlarının altına yerleştirilen arşivlere göz atmak için dolapları kaydırıldı. Her soğukta bıyıklarının arasından buğulu bir hava dışarı çıkıyordu.

“İşte, bunlar aile arşivleri ama mucize bekleme. Atalarımızın bir ya da ikisinin daha önce Büyük Kuzey’e ayak bastığını biliyorum ama bu ilişkiler uzun zaman önce kesildi.”

Ophélie burnunun ucunda sallanan bir damlayı mendille sil-di. Burası en fazla on derece olmalıydı. Kocasının evinin bu arşiv salonundan daha soğuk olup olmayacağını düşündü.

“Augustus’u görmek istiyorum,” dedi Ophélie.

Laf olsun diye söylediği açıktı. Augustus, Ophélie doğmadan çok önce ölmüştü. Augustus’u görmek, onun krokilerini görmek demekti.

Augustus ailenin en büyük gezginiydi, tek başına bir efsaneydi. Okuldaki coğrafya dersi onun seyahat günlüklerinden yola çıkarak öğretilirdi. Tek bir cümle bile yazmamıştı –alfabeye hâkim değildi– ama çizdikleri bir bilgi madeniydi.

Evrak dolaplarına gömülmüş büyükamca karşılık vermeyince Ophélie kendisini iştmediğine karar verdi. Yüzünü sarıp sarmalayan atkısını ağzından çekip daha yüksek bir sesle tekrar etti: “Augustus’u görmek istiyorum.”

“Augustus mu?” diye mırıldandı adam, Ophélie’ye bakmaksızın. “İlgi çekici bir yanı yok. Bir hiç. Sadece eski, kargacık burgacık çizgiler.”

Ophélie kaşlarını kaldırdı. Büyükamca arşivlerini asla kötülemezdi. “Ah,” deyiverdi Ophélie. “O kadar korkunçlar mı?”

Büyükamca iç geçirerek önündeki çekmeceyi sonuna kadar açtı. Kaşıyla sıkıştırdığı lup, bir gözünü ötekenden iki kat daha büyük gösteriyordu.

“Alt rafta, solunda, dördüncü sıra. Hiçbir şeye zarar verme lütfen ve temiz eldiven tak.”

Ophélie evrak dolapları boyunca yürüyüp belirtilen noktada diz çöktü. Orada, Augustus’un bütün kroki karnelerinin asılları, kemerlere göre sıralanmış bir şekilde duruyordu. *Endalüz* hakkında üç, *Kent* hakkında yedi ve *Dingin* hakkında da yirmiyeye yakın dosya bulmuştu. Ama *Kutup* için sadece bir tane vardı. Ophélie böylesine değerli belgelere karşı sakarlık yapmayı göze alamazdı. Belgeleri alıp bir okuma kürsüsünün üzerine koydu ardından da çizimlerin olduğu sayfaları dikkatle çevirdi.

Kaya hizasında soluk ovalar, buzlara hapsolmuş bir fiyort, uzun kızılağaç ormanları, kara gömülü evler... Gösterişsiz manzaralardı, evet, Ophélie’nin zihnindeki *Kutup* imgesinin yanında pek de etkileyici değillerdi. Hatta bir şekilde bu manzaraları oldukça güzel bulmuştu. Bütün bu beyazlığın içinde, nişanlısının nerede yaşadığını düşündü. Kıyısı çakıl taşlarıyla dolu şu nehrin yakınında mıydı? Yoksa gecenin altında kaybolan şu balıkçı limanında mı? Belki de tundranın istila ettiği şu ovadaydı? Bu kemer öylesine zavallı, öylesine vahşi görünüyordu ki! Buradan çıktığı hâlde nişanlısını böylesine iyi ve varlıklı bir aday yapan ne olabilirdi ki?

Ophélie anlamlandıramadığı bir çizim buldu. Gökyüzünde asılı kalmış bir kovana benziyordu. Muhtemelen sadece taslaktı.

Birkaç sayfa daha çevirince karşısına bir av sahnesi çıktı. Bir adam, devasa bir kürk yığınının önünde gururla poz vermişti. Yumruklarını kalçalarına dayamış, güçlü, kaslı, dirseklerine kadar dövmeyle dolu kollarını göstermek için yenlerini sıyırmıştı. Sert bakışlı, açık renk saçlıydı.

Ophélie adamın arkasındaki kürk yığınının tek bir kürke ait olduğunu anlayınca gözlüğünün camları maviye döndü. Bu, ölü bir kurttu. Bir ayı kadar iriydi. Ophélie sayfayı çevirdi. Avcı, bu kez bir grubun ortasındaydı. Bir boynuz yığınının önünde hep birlikte poz vermişlerdi. Şüphesiz bunlar rengineyi boynuzlardaydı, ancak her biri bir insanın kafatası kadar kalındı. Avcıların hepsinde aynı sert bakışlar, aynı açık renk saçlar, kollarında aynı dövmeler vardı ancak hayvanları çıplak elle öldürmüşlercesine hiçbirinin üzerinde silah görünmüyordu.

Ophélie, seyahat günlüğünün sayfalarını karıştırmaya devam etti. Avcıları inanılmaz boyutlardaki başka leşlerin, morsların, mamutların ve ayıların önünde poz vermiş hâlde gördü.

Ophélie günlüğü yavaşça kapatıp yerine kaldırdı. Vahşi hayvanlar... Devleşmiş bu hayvanları, resimli çocuk kitaplarında daha önce görmüştü ama hiçbirinin Augustus'un çizdikleriyle ilgisi yoktu. Küçük müzesi onu oradaki böylesi bir hayata hazırlamamıştı. Hepsinin ötesinde onu en çok şaşırtan, avcılarının bakışlarıydı. Kaba, kendini beğenmiş, kan görmeye alışık bakışlar. Ophélie nişanlısının böyle bakmamasını umdu.

"Bir şey buldun mu?" diye sordu, Ophélie'nin kendisine doğru yaklaştığını gören büyükamca.

"Çekincenizi daha iyi anlıyorum," dedi Ophélie.

Amca araştırmasına devam ediyordu.

"Sana başka bir şey bulacağım," diye homurdandı. "Şu kroki-ler nereden baksan yüz elli yıllıklar. Ayrıca her şeyi de göstermiyorlar!"

Ophélie'yi endişelendiren de tam olarak buydu: Augustus'un çizmedikleri. Yine de bu konuda bir şey söylemedi, omuz silkemekle yetindi. Karşısında büyükamcası değil de başkası olsaydı onun bu kayıtsızlığını yanlış yorumlayabilir, bunu belli bir zayıf karakterlilikle karıştırabilirdi. Ophélie dikkörtgen gözlüğünün ve yarı kapalı gözkapaklarının ardında öylesine soğukkanlı görünüyordu ki duygu dalgalarının göğsüne şiddetle çarptığını tahmin etmek neredeyse imkânsızdı.

Av çizimleri onu korkutmuştu. Ophélie buraya, arşive aramaya geldiği şeyin gerçekten bu olup olmadığını sorguluyordu.

Ayak bilekleri arasından esip geçen bir hava akımı elbisesini hafifçe kaldırdı. Bu esinti, eksi ikinci kata inen merdiven ağzından geliyordu. Ophélie, üzerinde GÖREVLİ OLMAYAN GİREMEZ yazan levhanın sallandığı zincirle kapatılmış geçide doğru bir anlığına baktı.

Arşivin salonlarında hüküm süren bir hava akımı hep olurdu ama Ophélie bunu bir davet gibi algılamaktan kendini alamadı. Eksi ikinci kat şimdi, orada olduğunu belli ediyordu.

Poposunu alçak taburesine yaslamış, raporlar arasında kaybolmuş büyükamcasının paltosunu üstüne geçirdi.

“Aşağı inmeme izin verir miydiniz?”

“Normalde böyle bir şeye hakkım olmadığını biliyorsun,” diye mırıldandı amca bıyıklarını hışırdatarak. “Orada Artémis’in özel koleksiyonu var, sadece arşivciler erişebilir. Bize güvenerek bizi şerefendiriyor, hıyanet etmemeliyiz.”

“Çıplak elle okumaya kalkmayacağıma emin olabilirsiniz,” diyerek söz verdi Ophélie, bir yandan da eldivenli ellerini gösterdi. “Hem bu izni sizin küçük yeğeniniz olarak değil, aile müzesinin yetkilisi olarak istiyorum.”

“Tamam tamam, klişe sözleri biliyorum!” diyerek iç geçirdi adam. “Benim de hatam var, seni fazla etkiledim.”

Ophélie zinciri çözüp merdivenden inmeye başladı ama idare lambaları yanmıyordu. “Işık, lütfen,” dedi karanlığa gömülen Ophélie.

Sözlerini birkaç kez yinelemesi gerekti. Arşiv binası bu yeni kural ihlalini onaylamıyordu. Sonunda istemeye istemeye idare lambalarını yaktı; Ophélie kırpışan aydınlatmaya razı olacaktı.

Büyükamcanın sesi duvardan duvara yankılana yankılana eksi ikinci kata kadar indi: “Sadece gözlerinle dokunacaksın, tamam mı! Çiçek hastalığından nasıl sakınıyorsam, senin sakarlığından da öyle sakınıyorum!”

Ellerini sıkı sıkıya ceplerine sokan Ophélie sivri tonozlu salonda ilerledi. Arşivcilerin mottosunun *Artémis, biz hatıranı gö-*

*nülden bağlı koruyucularız, yazısının kazılı olduğu bir alınlığın** altından geçti. Cam fanusların altında korunaklı duran Rölikerler** göz alabildiğine uzanıyordu.

Ophélie, asi uzun saçları, tuhaf hareketleri ve gözlüğünün arkasına saklanan utangaçlığıyla bazen büyüyememiş bir ergene benzese de işin içine tarih girince başka birine dönüşüyordu. Bütün kuzenleri güzel çay odalarıyla, nehir kıyısında yürüyüşlerle, hayvanat bahçesine ziyaretlerle ve balo salonlarıyla ödüllendirilirken Ophélie için Arşiv'in eksi ikinci katı dünyanın en etkileyici yeri idi. Bütün ailenin ortak mirası, kışkandıracak derecede koruyucu camların altında güvende, burada saklanıyordu. Kemerin ilk neslinin tüm belgeleri burada yatıyordu. Miladın bütün yankılarının nihayete ulaştığı yer burasıydı. Ophélie'nin Kırılma'ya en yaklaştığı nokta burasıydı.

Kırılma, onun profesyonel takıntısıydı. Bazen rüyalarında, sürekli olarak kendisinden kaçan bir ufuk çizgisinin peşinden koştuğunu görüyordu. Her geçen gece biraz daha uzağa gidiyordu ama bu sonu olmayan, kırılmayan, elma gibi yuvarlak ve pürüzsüz bir dünyaydı. Müzesindeki nesnelere bu ilk dünyadakilere benziyordu, dikiş makineleri, içten yanmalı motorlar, silindir baskı makineleri, metronomlar... Ophélie'nin kendi yaşıtı erkeklere karşı hiçbir eğilimi yoktu ama eski dünyadan bir barometreyle baş başa saatler geçirebilirdi.

Camla korunan eski bir parşömenin önünde kendine geldi. Bu, kemerin kurucu metniydi; bu metin Artémis ile onun soyundan gelenleri Anima'ya bağlıyordu. Bir sonraki Röliker'de adli cephaneliklerinin ilk kopyası bulunuyordu. Dahası bu belgelerde, bütün topluluk üzerinde belirleyici bir güç olan annelere ve anaerkilliğe atfedilen yasalar yer alıyordu. Üçüncü Röliker'in camı altında Artémis'in, soyundan gelenlere hitaben belirttiği temel görevlerin devamının bulunduğu bir el yazması vardı: herkesin yeterince yemesini, barınmak için başını sokacak bir

* Alınlık: Kapı girişi üzerindeki süsleme. -çn

** Röliker: Aziz gibi tanınmış kişilerden geriye kalan paçavraların, eşyaların ve kemiklerin saklandığı kutu. -çn

çatıya sahip olmasını, bir talimat almasını, gücünü iyiye kullanmayı öğrenmesini gözetin. Büyük harflerle, kişinin ailesini ya da kemerini terk etmemesi gerektiğini belirten bir madde daha yazılmıştı. Yüzyıllar boyunca kimsenin kendini salıvermemesi için bu kılavuz cümlesini Artémis'in kendisi mi dikte etmişti?

Ophélie, rölikerden rölikere yürümeye devam etti. Geçmişe dalar dalmaz üzerine bir sakinlik çöküverdiğini hissetti. Geleceği biraz da olsa gözden kaybetmişti. İstemese de nişanlandırılacağını, avcıların bakışlarını, çok yakında kendisi için değerli ne varsa hepsinden uzakta yaşamak zorunda kalacağını unuttu.

Rölikerler genellikle, yeni dünyanın haritaları ya da tüm Animalıların atası Artémis'in ilk çocuğunun doğum belgesi gibi oldukça değerli elyazmalarından oluşuyordu. Yine birkaçının içine gündelik hayattan sıradan nesnelere de koyulmuştu: Boşlukta şıkırdayan saç makası, renk değiştiren kalın bir kelebek gözlük ve sayfaları kendi kendine çevrilen küçük bir masal kitabı. Aynı dönemden olmasalar da Artémis, sembolik olarak kendi koleksiyonunun bir parçası olmalarını istemişti. Neyin simgesi? Artık o bile anımsamıyordu.

Adımları Ophélie'yi içgüdüsel olarak cam fanuslardan birine götürdü ve o da saygıyla elini cama dayadı. İçinde çürümeye yüz tutmuş, mürekkebi zamanla solmuş bir kayıt vardı. Yeni bir toplum kurmak için aile ruhu altında bir araya gelen erkek ve kadınların nüfusunu bildiriyordu. Ad ve rakamları gösteren, kişisel olmayan bir liste gibi görünse de sıradan bir liste değildi; bu bilgiler Kırılma'dan sağ çıkanlara aitti. Bu insanlar, eski dünyanın sonuna tanık olmuşlardı.

Ophélie, onu büyükamcanın arşivlerinin bulunduğu ikinci katın derinliklerindeki bu eski kaydın karşısına sürükleyen çağrışı, göğsünde hafif bir sancıyla birdenbire anlayıverdi. Bu sadece belge bulmakla ilgili değildi, kökenlerine geri dönmekti. Uzak ataları evrenlerinin parçalanışına tanık olmuşlardı. Peki, kendilerini ölüme mi terk etmişlerdi? Hayır, başka bir hayat kurmuşlardı.

Ophélie alnına doğru yuvarlanan saç tutamlarını kulağının

arkasına iterek yüzünü açtı. Gözlüğünün camları saatlerdir birikip duran gri rengi dağıtarak burnunun üzerinde parlıyordu. Kendi Kırılma'sını deneyimliyordu. Korkudan midesine ağrılar girmeye devam etse de artık yapılması gerekeni biliyordu. Meydan okumak zorundaydı.

Omuzları üzerindeki atkı kıpırdamaya başladı. "Sonunda uyandın mı?" diye takıldı Ophélie.

Atkı, mantosu boyunca gevşekçe yuvarlanarak açılıp yer değiştirdi, boynuna ilmek ilmek tekrar sarınıp kıpırdamayı kesti. Oldukça yaşlı bir atkıydı, zamanını uyuyarak geçiriyordu.

"Yukarı çıkacağız," dedi Ophélie atkıya hitaben. "Aradığımı buldum."

Böylece, geldiği yoldan tam geri dönecekken Artémis'in koleksiyonunun en tozlu, en gizemli ve en rahatsız edici rölikeriyle karşılaştı. Bunlara da veda etmeden oradan ayrılamazdı. Kolu çevirince koruyucu kubbenin iki plakası birbirinin ters yönlerine doğru kayıverdi. Eldivenli elini bir kitap kapağının, Kitap'ın cildinin üzerine koydu ve ilk temas ettiği zamanki aynı hüsrarla karşılaştı. Herhangi bir duygu, düşünce ya da niyet okuyamıyordu. Herhangi bir köken de. Böyle bir durumla karşılaşması, özel örgülü eldivenin okuma yeteneğiyle nesnelere dünyası arasında bir engel oluşturması yüzünden değildi sadece. Hayır, bundan değildi; Ophélie, kendinden önceki diğer okuyucular gibi daha önce Kitap'a bir kez çıplak elle dokunmuştu; kısacası kitap kendini ifşa etmeyi reddediyordu.

Kitabı kolları arasına alıp cildini okşadı, esnek sayfaları parmakları arasında çevirdi. Girişik bezemelerden oluşan, çok çok uzun zaman önce unutulmuş bir yazıyla doluydu. Ophélie hayatı boyunca böylesi fenomene yakın bir şeyi hiç ellememişti. Hep-sinden sonra, bu sadece basit bir kitap sayılabilir miydi? Kâğıdı, buzağı tirşesi* ya da pamuk bez kâğıt yapısında değildi. Kabul etmesi korkunçtu ama kanı boşaltılmış insan derisini andırıyordu. Olağanüstü uzun ömürden yararlanacak bir deri.

* Buzağı tirşesi parşömeden daha ince bir deridir. -çn

Ardından pek çok kuşaktan arşivci ve arkeologla paylaştığı ritüel soruları kendi kendine sordu. Bu tuhaf belge hangi tarihi anlatıyordu? Artémis bu parçanın neden özel koleksiyonunda tutulmasını istiyordu? Rölikerin kaidesine kazılı *Hiçbir koşulda bu Kitap'ı yok etmeye çalışmayın* iletisi ne ifade ediyordu?

Ophélie tüm bu soruları ne bir arşivcinin, ne bir müzenin ne de hatırlanması gereken görevlerin olduğu dünyanın öteki ucuna giderken yanında götürecekti. En azından onu ilgilendiren bir şey yoktu.

Büyükamcanın sesi merdivende çınlayıp eksi ikinci katın alçak tonozunun altında, hayaletimsi bir yankıyla uzun süre sekti: “Yukarı gel! Sana küçük bir şey buldum!”

Ophélie, son bir kez avucunu Kitap'ın üzerine koyduktan sonra kubbeyi kapattı. Usulüne uygun şekilde geçmişe veda etmişti.

Artık geleceğe yer açacaktı.